

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 28. aprila.

O centralnem volilnem odboru piše „Soča“: „Misel „Slov. Nar.“, da se ustanovi vseslovenski centralni volilni odbor v Ljubljani, je pametna in izpeljiva. A kako naj se sestavi ta odbor! Pokličemo naj se vanj iz vsakega slovenskega volilnega okraja ne glede na kronovine, po trije ali vsaj po dva moža, ki živata zaupanje in spoštovanje vseh krogov dotičnega okraja. Vsaj eden teh mož moral bi se udeleževati skupnih posvetov centralnega odbora. — Dalje bila bi naloga teh mož, da na noge spravijo okrajne volilne odbore v volilnih krajih po postavi zaznamovanih. Sem ter tja bi pa en sam odbor vodil mestno in kmetsko volitev, kjer teritorialne razmere to dopuščajo. Teh odborov naloga bi bila, volilno agitacijo voditi, pozvedovati mnenje volilcev, sklicevati njih shode, poslušati in izpraševati kandidate in se naposled za enega zediniti. Tako bi si neodvisni od centralnega odbora, okrajni odbor sam kandidata postavil in bilo bi na hasek stvari in v zadovoljnost volilcev. — Centralni volilni odbor imel bi sredotočno vodstvo tega volilnega aparata po vsem Slovenskem, stal bi v dotiki z okrajnimi volilnimi odbori, dajal svete in denarno podporo. Nikdar pa bi ne smel proti volji volilcev kandidata vsiljevati. Nekaj denara moral bi centralni volilni odbor vsakako preskerbeti, sicer nij mogoče volilne agitacije uspešno voditi. Marsikateremu vrlemu za stvar vnetemu agitatorju, ki pa sicer sredstev nema, da bi se mogel od doma podati, bilo bi po taki podpori mogoče, uspešno mej volilci delovati. — Z ozirom na neiz-

merno važnost bodočih volitev želimo, da se po tem ali vsaj enakem črteži kar najhitreje agitacija prične.“

V Ljubljani, 28. aprila.

— Iz Gradca se piše praški „Politiki“ 22. apr.: „Kakor že zdaj reči stoje, utegne v celi deželi volilna borba najhujši v slovenskem delu Štajerske se razviti, ko nemško-narodni teroristi združeni z birokracijo že zdaj vse sile napenjajo, da bi vse prizadevanje Slovencev, narodne kandidate dobiti, paralizovali in ovirali. Iz tega uzroka so tudi za slovensko spodnje Štajersko poseben volilni komitè v Mariboru pod egido državnega poslanca in poprarnja Reuterja postavili, ki bi imelo svoje agitatorično delovanje čez spodnjo deželo kakor pajek svoje mreže razprostrti, da bi mandata lakomnim parlamentarcem Brandstetterjeve, Seidleve in Reuterjeve sorte dober kup volilne zmage pribavili. Pa ti gospodje, ki že denes v centralističnih laži-listovih o začetki „na steno pritiskanja Slovencev“ dopadljivim posmehovanjem vse policijske mojstrovanje narodnih zborov in društev odobrujejo, utegnili bi se vendar le v svojem sangvinizmu ukaniti, ako sanjarijo, da bode slovenski Štajer centralizmu na ljubo ustavaško volil, ali da se jim posreči, opozicijo od volilne urne strani držati. Že dolgo poprej, ko je volilna reforma bila potrjena, pričela se je od kraja do kraja po celem Sloveniji agitacija, ki se je v peticijskem gibanju proti volilni reformi tako mogočno inscenirala. Seveda je temu narodnemu volilnemu gibanju veliko neugodnih momentov nasproti, kakor nemški terorizem, omejevanje volilnih okrajev, pritiskanje vladne mašine in toliko

drugih uzanc vladajoče stranke, in skrbi se od centralistične strani naravno občevanje narodnih kandidatov se svojimi volilci otežiti, kakor se je nedavno pri nekem zboru politično-gospodarskega društva v slovenskih goricah pri Ptujki eklatantno dokazalo, ki je bilo vsled govora narodnega poslanca Hermana svojim volilcem razpuščeno. Pač so protestovali nazoči proti temu razpustu, ker na čudno enostranski interpretaciji naše društvene postave oprt, ali če se tudi za tem društvu pravo dá, namen, sporazumljenje Hermana, najstrašnejšega štajerskega opozicijskega moža, se svojimi volilci je bil dosežen, in to je ravno glavna stvar. Sicer pa, ako se primerja precej nedolžni govor Hermanov z mladonemškimi posameznimi napitnicami in pobiševanjem njihovih kandidatov, dobimo pač prelepo sliko, kaj je „enako pravo.“ Kakor rečeno, naj se tudi Slovincem pripeti kar se hoče in kolikor pakležev naj jim tudi vladajoča stranka med noge vrže, njihovo mišljenje in navdušenost za narodno stvar se le stimulira in na volilni dan se bode pokazalo, ali se sme kupček pangermancev kljubu vsem pomočnim aparatom v podobni volilni kortaže in škodovanja volilcev še dalje kot zastopnik štajerskih Slovencev gerirati ali ne.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. aprila.

O *Ziemialkovskem* piše „Gazeta Narodova“: „Imenovanje se je godilo 30 let po tem, ko je dr. Ziemialkowski bil k smrti obsojen, 10 let po obsodbi na triletno ječo zaradi udeležitve pri uporu 1863. I., in istega

Listek.

Na črni zemlji.

Izvirno-slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

(Dalje in konec.)

XV.

Le enkrat daj še, majnik zlati,
Da gledam zorni tvoj obraz;
Ne branim se potem zaspati,
Zagrne naj me večni mraz.

Stritar.

Minolo je leto.

Anton je več tednov ležal v hudi vročinski boleznini, boreč se s smrtjo; pa zmagala je naposled njegova krepka natura in začel se je zopet okrevati. Vrnilo se mu je po malem telesno zdravje. Njegov duh pa je ostal razdejan; nesrečni je bil duševno top.

Spomin na svoje poprejšnje življenje mu je skoro popolnem izginil. Bil je, kakor novorojeno dete. Nij spoznal ni matere niti očeta, katerima je njegovo brezumno smeh-

ljanje srce trgalo. Poklicali so najizvedenejšje zdravnike in saj dobili to nado, da tudi duh sčasom utegne zopet priti v pravo ravnotežje.

Tako je šlo vse leto.

Anton se je vozil po okolici ali se šetal, vedno spremljan od služabnika, ki je imel nanj paziti, da se mu v njegovi brezumnosti kaka nesreča ne pripeti.

Gospod Mender se je hudo postaral to leto. Edini sin in tako nesrečen. Vest pa mu je očitala, da on nij brez krivde na strašni osodi svojega sina...

Zlati majnik je zopet razsiral svoje cvetlice po polji, solnčni žarki so lesketali nad zeleno vodo Ljubljanice. Čolni so plavali po njej, privažajoči od Vrhnik in močvirja razne tovore.

Anton se s svojim slugom šeta po mestu. Veselo gleda okolo sebe in se smehlja. Zdaj prideta oba do Ljubljanice. Anton začne na enkrat zamišljen postajati. Pospešuje svoje korake, da ga sluga težko dohaja.

Ob bregu ljubljaničnem je bilo mnogo večjih in manjših čolnov privezanih. Anton gre nemirno mimo njih ter pozorno ogleda enega za drugim.

Zdaj veselo vsklikne in predno ga dojde sluga, skoči v mali stari čolnič — bil je nekdanj Matevžev — in ga naglo odveže. Sluga prihiti ter hoče za njim v čoln. Anton ga sune z veslom nazaj na breg in s krepkim udarcem vesla na sredo Ljubljanice. Brzo vesla navzgor, da čolnič pleše naprej, ko lehka lupina.

Sluga po prvem strahu kliče za Antonom, pa ta se še ne ogleda. Gre tedaj poiskati ribiča, da ga vozi za blaznim mladeničem.

Predno se ribič odpravi, Antonovega čolna nij več videti. Sluga priganja ribiča, naj se napeinja, kar more. Ko sta pri Gruberjevem kanalu, zagledata daleč pred soboj Antona. Ribič krepko pritisne veslo in po malem se bližata prednjemu čolnu.

Anton stoji razoglav v čolnici.

Nad vtokom Ižice malo postoji in gleda

dneva, na katerem je bila naša, deželna prava zagovarjajoča delegacija iz državnega zbora in občnih delegacij izključena. Tretji dan potem je dr. Ziemialkovski kot minister zaprilegel, in dva dni pozneje se je predstavil istemu državnemu zboru, v katerem nij ne enega svojih nekdanjih kolegov našel. Kaj se je le neki v duši dr. Ziemialkovskega gnilo, ko je na prazne klopi gališke delegacije in pa prenapolnene njenih protivnikov pogledal? Tja gledati in vendar ostati na svojem mestu — to je več nego prekoračiti Rubikon. Potem ko je Cezar šel čez Rubikon, čakala ga je v Rimu ali diktatura ali — smrt, tisti rešnik, katerega pogosto taki ljudje, ki hodijo pot dr. Ziemialkovskega, želé, ki pa ne pride vedno o pravem času.

„Pokrok“ poroča, da je Andrassy posredoval pri imenovanju Ziemialkovskega in da bode ta novi minister v kabinetu diplomatični agent Andrassy-ev. Avstrijski kabinet ima sedaj dva ministra, katera sta bila zavoljo upora k smrti obsojena. Manjka samo še Košuta!

Avstrijska *nemško-pruska* stranka ima na Dunaji svoj zbor, da se posvetuje o pripravah za direktno volitve. Med nazočimi beremo dr. Suppana iz Ljubljane, (kje je ostal g. dr. Schaffer?), Brandsteterja iz Maribora, Pikert-a in Fux-a, Weichs-a iz zgornje Avstrije in kar je še več takih po pruski „Pikelhaubi“ zdihujočih vitezov. Po programu teh možakov je nemški narod v Avstriji voditelj vseh drugih narodov. (Za to voditeljstvo se zahvaljujemo, ker smo sami polnoletni). Od kandidatov se terja neomadeževan značaj. (Bode treba svetilnice Diogenesa). Posvetovalo se bode še o raznih stvareh. Stara ustavoverna garda te svoje mlajše tekmece hudo gleda.

Vnanje države.

V *angleškem* parlamentu je Gladstone odgovarjaje na neko interpelacijo rekel, da njemu nij po volji, ako od Karlistev na Angleškem nabira orožje in denar za španjski upor. Kakor vse poštenjake, tako tudi njega žali prelivanje krvi na pirenejskem polotoku. Do sedaj pa to nabiranje nij tako, da bi se preganjalo kazensko postavo. Iz tega je razvidno, da so na Angleškem še drugi življi, nego ministerstvo Gladstone, kateri se boje, da bi po priznanju španjske republike tudi koburški Luiz na Portugaljskem ne izgubil prestola, zato puste Karliste, da vznemirjajo španjsko republiko. Angleški narod pa nij zadovoljen s tem. V nedeljo je bil v Londonu napovedan zbor angleških liberalcev, da interpelirajo vlado, zakaj ne prizna španjske republike. Angleški žuga sedaj tudi konflikt z egiptovskim Kevivom. Doslednji je namreč zahteval, da angleška družba, ki dela železnico iz Aleksandrije v

po bregu, kakor da bi nekaj iskal. Ko pa sliši za soboj čoln bližati se, drevi zopet naprej.

Naenkrat zasučé čoln proti vrbi, ki je stala samotna na bregu.

Ko čoln s prednjim koncem trešči v grmovje, odpolži veslo in gleda, kje bi prišel na suho.

V tem se bližata ribič in sluga.

Anton se bere rajsko veselje na obrazu, oči mu divno svete.

Kakor da bi videl na bregu stati podobo Jerice, jej miga in s klikom: — Jerica, tukaj sem! skoči iz čolna na breg. Pa noga mu spodrsne. Pade med grmovje in se pogrezne v vodi. Samo enkrat se prikazeti roki, kakor da bi iskali, kje se prijati, potem izgineti in voda teče naprej tiho in mirno.

Sluga in ribič sedaj prihitita. Po dolgem iskanju najdeta nesrečneža in ga potegneta na suho.

Bil je mrtev, na bledih licih pa mu je plaval nepopisljiva radost. —

Ramlo, spelje to nekoliko dalje od njegove palače. Ker družba nij hotela tega storiti, so egiptovski vojaki in kavasi poseli in zgradili dotični prostor. Družba je naznanila to angleškemu poslancu, ki je šel na mesto, ter postavil ondi angleško zastavo v znamenje, da je prostor anglešk. Drugi dan pa so prišli Egiptjanje, ter so angleško bandero podrli in v blatu pomandrili.

Na vzhodu se vedno bolj kopičijo oblaki, kateri žugajo vžgati še hujši plamen nego je do sedaj. Sin afganskega Emirja Sir Alija, Sirdar Mohamed Jakub Khan, katerega je bil oče njegov ravno kar postavil za svojega namestnika v Heratu, in mu izročil svojo vojsko, da brani to okrajno proti svojemu stricu Abdur Rhamanu, kateri hoče svoje pravice do afganskega prestola z orožjem izvesti, napravil je z afganskim vezirjem zaroto proti svojemu očetu, ker je poslednji bolj negoval svojega družega sina Abdala. Sir Ali je prišel zaroti na sled, ker je preiskaval pisma, katera so dohajala iz Herata, ter je pustil vezirja takoj obglaviti. Angleži se boje, da bi Jakub Khan vsled tega ne potegnil z Abdur Rhamanom, ter so poslali Macnabba v Afganistan, da bo, ako mogoče, naredil spravo med očetom in sinom. Pa tudi v Kašgar in Jarkand bode šlo angleško poslaništvo obstoječe iz znanega indijskega diplomata Forsitha polkovnika Gordona, ki je bil več let politični agent v Perziji, in več oficirjev generalnega štaba indijskega, da pridobe, ako bo moč, zaveznika za na slabih nogah stoječo angleško oblast v Indiji.

Dopisi.

Iz Gradenca 25. apr. [Izv. dopis.] (C. k. gimnazija v Mariboru.) Moj namen pri teh pismih nij drug, nego da se „ad oculos“ dokaže, kako daleč sme c. kr. profesor, ako ima kakovo c. kr. zaslonbo za hrbtom, pod sedanjo vlado s pota zakonitosti in poštenosti stopiti. Jaz nikakor ne pričakujem, da bode vlada prof. Wretschka ali pa inšpektorja Wretschka kaznovala, zato da jej oba vse krivo, napačno, hudobno in lažljivo sporočujeta. To bi mogel samo človek dobrodušen in zaupanja poln misliti. Jaz sem tudi preverjen, da bi profesor Wretschko, ko bi bil že dosti suh za ušesmi, dobil že zdavno kakovo direktorsko mesto; samo da je še le v drugem letu prave službe. Tako se tu v šolskih krogih sploh misli. — Kakošen strah mora pred tema Wretschkoma vladati v Mariboru, kaže to: da se ves čas, kar je tam pri gimnaziji, nikdo nij upal, pri vladi pomoči prositi ali vsaj potožiti se zoper njega! Tako n. pr. je imenovani, duhoviti vitez profesor Wretschko ravnatelju Gutscher-ju take debele zagodel, da bi drugemu človeku kri zavrela. Imenoval je svojega predstojnika v oči „sleparja“, a ta se niti nij upal pritožiti! Kakove ljubeznive morajo to razmere na mariborski gimnaziji vladati! A kaj je storila proti njemu vlada, ki je v protokolih vse te in še druge ljubeznivosti zabeležene videla? — Kdo ve, kaj; to pa gotovo, da je prof. Wretschka pustila na svojem mestu. Iz tega bode lahko vsaki prevedel, da so istino izrekli oni profesorji mariborski, ki so protokolarično izjavili se, da „dvema direktorjema“ ne morejo služiti. Tudi bode vsaki rad verjel, da večini profesorjev mariborskih to stanje strahovanja, natolečvanja, ovajanja, črnenja po prof. Wretschku nij bilo več znosno, in da so inšpektorju Holzingerju pismeno izjavo izročili, v kateri prosijo, naj se tem razmeram konec in to kmalu konec naredi s tem, da se lju-

beznivi kolega Wretschko izmed njih srede vzame. Ali gg. profesorji so obračali, a tukajšnji Wretschko vse takó obrnil, da protokoli, kakor vem za gotovo, nijso do zdaj še prišli pred plenum deželskega šolskega sveta, in tudi pred ministerstvo ne; in si tako prof. Wretschko v Mariboru lahko v pest smeje, češ, da mu pšenica tako krasno raste in še njegovi tovariši nazadnje preje vsi v kazen zapadejo kakor pa on sam, — ker ima krepko roko pomagačo tu pri nas v šolskem svetu, katera roka vodi namestnika, svetovalce in ravnatelje, in pod katero sam Holzinger, njegov kolega, stoka, da si je te dni baje odpust izprosil, da se tako vsaj za nekaj časa reši neugodnih mu nadleg. Takó se pod sedanjim ministerstvom „uka“ pospešuje red in složnost po gimnazijah!

Od sv. Križa v tržaški okolici 27. apr. [Izv. dop.] Tudi nas je jako iznenadila vest, ko smo čuli, da nam je mestno starešinstvo postavilo za komisarja moža, ki je hud sovražnik našega naroda, in grd lahon, — sovražnik napredka in vsega dobrega. Je-li misli mestno starešinstvo, s tem možem nas pokoriti? Jako se moti. Ako bi bilo nam postavilo tudi moža iz svoje stranke, pa ne nam poznanegá, mogoče, da tak bi nam mogel kaj škodovati. Ali ta, ki ga že vrabci na strehi poznajo kakšen je, ta ne bo nič opravil, gotovo se ga bo vsak izogibal. Vse laške nakane bodo bob v steno. Obžalovati pa moramo, da se še najdejo taki mameluki, ki se mu poklanjajo iz gole časti lakomnosti in dobičkarije, češ, da bode kateri izmed njih župan postal, ki bi vžival letnih 250 gold. Res je, da eden mora biti izvoljen, in ta, ki bo imel večji upljiv od tega odpadnika - renegata. Vprašam pa, ali je spodobno in častljivo za tistega, ki bode izvoljen s protekcijo takega možiceljna? Gotovo ne! Naj še omenim, da od časa, kar je Lukša postal paša, se vidi že večkrat po naši vasi vlačiti neki vlačugar, ki kakor se nam pripoveduje, ima biti pandur zgoraj omenjenega komisarja. Prav tako gospodine, le take baže ljudje naj vas obdajajo! Saj družih nijste vreden. Mi pa se bodemo še toliko več vas izogibali.

Iz Budim - Pešte 27. aprila. [Izv. dop.] Bitto, predsednik našega državnega zbora je pozval narodne zastopnike na 3. maj k novem zbornemu zasedanju. O vladnih predlogih za to zasedanje se še nič izvestnega ne čuje. Bolje pa, ko zborovanje našega drž. zbora zanima naše občinstvo nadaljevanje državopravnih dogovorov med našo in hrvatsko kraljevinsko deputacijo. Glede finančnega vprašanja sem slišal, da so Hrvati nudili 45% svojih državnih dohodkov kot svoj prinos za skupne zadeve. Nasproti tej ponudbi so pa baje naši terjali 55%. Razlika je tedaj 10%. Če vzamemo, da nosi denes civilna Hrvatska in Slavonija na leto 10 milijonov, čini to razliko letnih 100.000 gld., za katere se niti naši niti Hrvati dosta pipali ne bodo. Naši bodo brž ko ne 5% popustili, Hrvati pa drugih 5% prideli, ter se po dlanu tlesnili! Cela polovica hrvatskih državnih dohodkov je bogme veliki harač, pa Hrvati so nam nasproti denes ravno v taki „zwangslage“, v kakoršni so bili leta 1867, Avstrijci nam nasproti. Pa naj kdo reče, da nemamo sreče v državopravnih pogajanjih! Glede političnega vprašanja se pa čuje, da naši v to nikako privoliti ne-

čejo, da bi hrvatskega bana samo krona brez ingerencije naše vlade imenovala. Naši kraljevinci trde, da je hrvatski ban vsakako za skupne hrvatsko-ogerske zadeve mandatar naše vlade, ter da mora na njega vsaj glede teh skupnih zadev neki upljiv imeti. Hrvatski ban bo tedaj za avtonomne hrvatske zadeve neodvisen od naše vlade, ter glede njih neposredno hrvatskemu saboru odgovoren. Za upravo skupnih zadev bo pa nasprotno neodvisen od hrvatskega sabora, ter kot ud naše vlade, našemu državnemu zboru odgovoren. Ali se bo dalo to dvojno bansko svojstvo praktično izvesti, bo stoprv skušnija pokazala. Po tej ustanovi bi bil v prihodnje tudi sedanji hrvatski minister odvisen. V nagodbi leta 1868 je sicer tudi vstanovljeno bilo, da je hrv. ban za avtonomne zadeve neodvisen od naše vlade in odgovoren hrvatskemu saboru pa to njegovo stanje naredilo se je tajnim ugovorom celo iluzorično, tako da je hrvatski ban poleg teh tajnih stipulacij v vseh tudi v avtonomnih zadevah celo od naše vlade odvisen. Zato morem polno poročstvo na sebe vzeti, ker se mi je posrečilo zadevni tajni ugovor prebrati. To je tista falzifikacija hrvatsko-ogerske nagodbe od leta 1868 o kateri je Posilović v hrvatskem saboru tako grmel.

Udje naše delegacije so bili pri oficijelnih slavnostih, ki so se na Dunaji prigodom venčanja nadvojvodinje Gizele slavile, ostentativno bagatelizovani. Na dvorski ples so dobili od „obersthofmeistra“ vstopnice samo za galerije, in skor ravno tako se jim je godilo tudi na plesu, ki ga je dunajsko mestjanstvo v to ime dalo. Naši državniki iščejo zastonj povode za to nezasluzeno zanemarjenje, ter jih nikjer drugje ne najdejo, kakor samo v napuhu dunajskih centralistov zavolj zmaganja volilne reforme. Prava ironija za nas je pa, da sta „obersthofmeister“ in Schmerling dobila naš orden sv. Štefana. Z ordenom naše države odlikujejo se tedaj naši najhujši protivniki! Naš „ember“ si je brke grizel nad tem poniževanjem, ter že na tihem duhta, kako bi se mogel maščevati. Če bodo v prihodnje delegacije v Budim-Pešto poklicane, naj se Avstrijska delegacija ogleda!

Srbski minister Ristič je bil te dni na svojem potovanju tudi pri nas. Kaj prav za prav njegovo potovanje pomeni, nam še nij jasno. V časopisih se bere, da so železnice njegov poglaviti posel. V privatnih političnih krogih se pa čuje večkrat Bosna in Hercegovina imenovati.

Domače stvari.

— (Na ljubljanskem rotovži) je včeraj ob 11 dopoldne c. kr. deželni načelnik Auersperg izročil Dežmanu orden železne krone. Pri tem aktu so bili nauzoči: mestno svetovalstvo, magistratni uradniki, starešine ubožnih blagajnic, „feuerwehr“ v paradi in „venec“ že bolj postarnih zastopnic krasnega spola. Dvorana je bila okinčana s tistimi tepihi, s katerimi altar pred rotovžem napravljajo o sv. reš. telesu. Auersperg je neizmerno hvalil Dežmanove neizmerne zasluge za ustavo in bog ve kaj. Dežman pak je bil dobljene (da z Garibaldijem govorimo) „nürnberggerwaare“ (to je igrače za velike otroke) tako vesel in ginjen, da je v odgovoru trdil, da ga vse stranke podpirajo v njegovem delovanju!?

— (Banke „Slovenije“ upravni odbor je imel v nedeljo 27. t. m. sejo, v kateri se je sklenilo, 29. maja sklicati občni zbor delničarjev, da se volijo novi upravni odborniki namesto onih, katerim je vlada kot c. kr. uradnikom prepovedala biti odborniki

— (Gledališče) je bilo pri slovenski predstavi v nedeljo zopet polno. Predstava Mosenthalove igre „na Odsojah“ se more imenovati ena najizvrstnejših. Posebno so se odlikovali gospodični Podkrajškova in Jamnikova, in g. Kocelj.

— (Sokolski večer) v ljubljanski čitalnici 26. t. m. je bil prav obilo obiskan. Razen petja in zanimivega govora dr. Zarnikovega (o hrabrosti narodov) — bilo je z viharo pohvalo sprejeto predavanje dvornega virtuozu Huberja na citrah.

— (Mariborski slovenski dijaki) napravijo 1. maja izlet na Ptuj. Program bo sledeči: Odhod iz Maribora ob 4. uri zaran. V Ptuj, I. načrt se vrši zunaj mesta na prostem. 1. Slovan, pevski zbor. 2. Slovensni nagovor. 3. Bože živi, zbor. 4. Govor. 5. Rožica, čveterospev. 6. Soldaška, zbor. II. Načrt v ptujski čitalnici. 1. Na moru, zbor. 2. Govor. 3. Mlatiči, osmerospev. 4. Deklamacija. 5. Zagorska, čveterospev. 6. Igra na citrah. 7. Vošilo, zbor. 8. Na straži, zbor. Na koncu: Ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Pesmi bode pelo lastno pevsko društvo, ki vrlo napreduje. Udeleževalo se bo veliko slov. dijakov.

— (Umr!) je — piše se nam iz Celovca 19. t. m. Ivan Zec, slušatelj vojaške pripravnice pri polku bar. Maročiča v Insbruku. Obiskoval je do lanskega leta celovško gimnazijo; bil je marljiv rodoljub, ves vnet za idejo vseslovanstva in skoro edini, ki je vzdrževal s pridom in marljivostjo slovensko uro za petje med dijaki celovškimi, Misli je podučevati dijake za letošnje leto v ruskem jeziku, kojega je z veliko spretnostjo pisal in govoril. Toda človek obrača, bog pa obrne, 21. t. m. odpeljali so ga v 21. letu od ljubečih ga prijateljev do mrzle zemlje. Bodi mu lahka! — Tako nam talentirani ljudje, od katerih bi domovina kaj pričakovala, mrjô — namesto da bi mrli — raji drugi.

— (Županstvo v Solkanu) dobi od c. k. goriškega glavarstva neke odloke v nemškem jeziku, koje nemudoma glavarstvu verne, rekoč, da naj mu v slovenskem jeziku piše. Glavarstvo pokliče župana 24. t. m. pred se in mu grozi, da mora sprejeti nemške odloke, — ker glavarstvo si ne bo iskalo posebnega moža za to, da bo slovenskim županstvom slovenski dopisovalo. Na to župan: Še manj si bo iskalo županstvo posebnega moža, da bo glavarstvu nemški dopisoval. In ko glavarstvo le trdi, da bo zopet nemške odloke pošiljalo, župan zagotovi, da bodo taki odloki ravno tako zopet romali v Gorico, kolikorprati pridejo, in — odide. „Gl.“

— (Sneg.) Denes v Ljubljani zopet solnce sije in debeli sneg je v dolini že skoraj ves izginil. Došla nam poročila kažejo, da je sneg segal od Krasa do blizu Maribora in povsod dosti škode prouzročil, posebno na sadnem drevju. Bati se nam je zdaj še mraza, ker so vse gore na debelo s snegom pokrite.

Narodno-gospodarske stvari.

— Iz *senožeske okolice* 26. aprila se nam piše: Črez noč od sv. Jurija do sv. Marka pal je tukaj sneg do 4 palce na debelo; drevje sadno in gozdno je od teže snega strašno okleščeno. Neizmerna škoda! — osebna na sadnem drevju, katero je žalibog v najlepšem cvetju bilo. Ptički v gnezdih brez vsega živeža, ravno kakor mladi zajci, vse je pokončano. Kar je včeraj še ostalo, je pretečeno noč, do 12“ na debelo pali sneg uničil. Goveda stradajo v hlevih; ljudje nemajo živeža, kar je tudi zaprtija proti Trstu zaradi goveje kuge — katera tukaj hvala bogu nij — uzročila; ker nijmo že mesec dni z vožnjo nič zaslužili. Ves sadež, žito in mlado polomljeno drevje, vse leži pod čevljev debelim snegom. Vse ceste so z navadnimi božičnimi zameti založene, in kakor kaže, ne misli vreme na dobro obrniti se, kajti ravno zdaj od 2 popoldne, ko te žalostne vrstice pišem, mede kakor v sredozimiah nepretrgano. Sadi, cepi, obrezuj, obdeluj in plačuj pridni kmet in sadjerejec — 10, 20, 30 let, a kdo ti bode trud tvoj, al saj nekoliko tvoje škode povrnil?!

— Iz *kožanske doline* na Notranjskem 26. aprila. Poročam Vam, da je po dolgem deževnem vremenu predsinočnim precej snega palo a nocojšnjo noč pa toliko, da denes črez en čevljev debel sneg zemljo pokriva. Pač čudna, a žalostna prikazen! Lepa žita črez čevljev visoka zdaj mirno pod snegom počivajo. Sadno drevje, katero je deloma v najlepšem cvetju, deloma že cvelo, je tudi že — dozorelo! Trta je po krajih že po pol čevlja mladike pognala in prav lepo kazala, pa vse je šlo! Letos je pač ubogemu kmetu prerano up po vodi splaval. — Bog se usmili! — č.

— Izpod *Pohorja* na Slov. Štajerskem se nam piše 26. aprila: V dolinah in tudi večidelj na Pohorju je vse drevje v nar lepšem cvetju; žitno polje in pa vinske gorice obilno pridelkov obečajo. Včeraj pa, to je, sv. Marka dan, ko se zgodaj v jutro prebudimo, zapazimo, da je ves svet, kar se ga od tod vidi, Pohorje, doline, visoki Boč in druge gore z nižavami vred z beloj snežnoj odejoj pokrita. Drugi dan je še večji sneg zapal, tako da se celo drevje lomi. Toplo je sicer zmiraj in sneg gine, vendar je velika nevarnost za vse polje, gorice in sadno drevje, ki tako lepo in obilo cveti. Vinska trta je povsod odgnala, mladike so že prst dolge in grozdiki se čedno vidijo; rež vsa v klasji, tudi pšenica in ječmen bo kmalu. Bog nas varji mraza, ki bi zdaj vse pokončal in ljudem veliko britkosti naredil. Žitnice so že pri mnogih prazne, evenka malo, davka pa z mrazem dosti, kakor tudi beračev, postopačev in družih nadležnežev brez števila. Bi res potrebna bila pametna in ostra vagabundna postava, da bi bila posestnikom saj nekoliko v pomoč in brambo. Ali na papirji je veliko postav, ki se v djanji izverševati nečejo, kar seveda nij prav.

— Iz *Dornberga* 18. apr. Čital sem v „Soči“, da se nij začelo gibati nobeno vinorejskih društev na Goriškem. Temu nij tako. Naše vinorejsko društvo nij držalo v preteklem letu rok križem. Po sklepu občnega zbora, da se ima poskušati prvo leto z grozdem različnih baž trtij, donesli so družbeniki okolo 13 centov grozdja da se iz njega napravi vino po poduku vinorejske šole v Klosterneuburgu. To se je tudi zgodilo, sicer prvo leto ne prav pravilno, pa napravljeno vino je bilo okusno in močnejše kot navadno in prodalo se je precej po visoki ceni. Bila pa ta poskušnja nij edina, ampak poskusili so posamezni društveniki skoraj vsaki z eno sorto grozdja posebej. Izid pri teh skušnjah je bil tudi dober. Naj več poskušenj je naredil gospod predsednik društva sam, in pokazal nam je, da se dajo tudi iz slabjših baž trtij grozdja kakor na priliko iz mejne dobra vina napraviti. Društvo pa nij ostalo le pri skušnjah. Namerava namreč napraviti

si svoj lastni vinograd, kar bi bilo ne le hvale vredno, ampak tudi sila potrebno. Pa vsakdo sprevidi, da začetek je težak, posebno ko cvenka nij. Ako bi dala vlada kako podporo, bi bilo res nadejati se, da bi si res napravilo svoj lastni vinograd, tem več, ker, kakor se sliši, bi občinsko starešinstvo pripustilo društvu en kos gole gmajne brezplačno v ta namen. Ako vam ljubo, bodem tudi v prihodnje poročeval o delovanju tega društva. „Soča“.

Za nagrobni spominek V. Mandelca

so dalje darovali iz Kranja:

Gospod dr. Janez Mencinger, odvetnik	5 gl.	— kr.
„ Dragutin Šavnik, lekar	5 „	— „
„ Matevž Pirce, trgovec	3 „	— „
„ Leop. Jugovic, fabrikant	3 „	— „
„ Ferdo Sajovic, trgovec	3 „	— „
„ Rajko Krisper, trgovec	1 „	— „
Gospá Marija Prevč, posestnica	2 „	— „
Gospod Janez Reš, dekan	2 „	— „
„ Anton Mežnarec, kaplan	1 „	— „
„ Franjo Tavčar, kaplan	1 „	— „
„ Janez Ogrinec, odvetnik	1 „	— „
Gospá Marija Šušteršič, posestnica	1 „	— „
Gospod Dragotin Pec, c. kr. knjigovodja	1 „	— „
„ Tomaž Zupan, katehet	1 „	— „
„ Viljem Kilar, trgovec	2 „	— „
„ Konrad Pučnik, posestnik	1 „	— „
„ Matija Petan, trgovski pomočnik	— „	50 „
	33 gl.	50 kr.

Presek iz 76. štev. „Sl. Nar.“ 62 „ 50 „
Skupaj 96 gl. — kr.

Ves nabrani denar smo izročili gosp. Žagarju, blagajniku „dram. društva“.
Administracija „Slov. Naroda“.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 1. maja: g. Stedrijevo premakljivo blago, 1285 gl., v Ljubljani. — Daničevo pos., 8875 gl. 70 kr., v Kranju. — Podobnikovo, v Zatičini. — Verdovačevo, 12.648 gl., na Vranskem. 2. maja: Stoparjevo, 3426 gl. 70 kr., v Kranju. — Frankovo, 2400 gl., v Bistrici. — Kajzarjevo, 10.909 gl., v Mariboru. — Zupančevo, 110 gl., v Šmarji na Štaj.

Tuji.

28. aprila.
Pri **Elefantu:** Knauth, Dionis, Paulus iz Dunaja. — Šuler iz Kropce. — Marolt iz Križa. — Harmel iz Pariza. — Šumerl z gospo, Kulka iz Dunaja. — Sporn iz Ormuža. — Florjančič iz Gorenjskega. — Knez Salm Reifferscheid iz Celja. — Baron Rot-schütz iz Hudevasi.
Pri **Maličci:** Švarcel iz Gradca. — Polak, Hartman iz Dunaja. — Gerstler iz Mnhovega. — Br. Apfaltrern iz Križevcev. — Br. Ritler iz Gorice. — Heinze iz Bregance.

Dunajska borsa 28. aprila.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gl.	30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	70
1860 drž. posojilo	102	25
Akcije narodne banke	943	—
Kreditne akcije	324	75
London	109	—
Napol.	8	73 1/2
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	85

V založbi **Jan. Giontini-ja**, bukvarja v Ljubljani, prišla je ravnokar na svetlo podučna knjižica (122—1)

Deset krajcarjev cesarja Jožefa.

Povest iz narodnega življenja češkega. Še štirimi podobami. Posneta iz „Verteca“ Veljá 12 kraje.
To majhno in lično knjižico priporočamo mladim in starim v poduk in zabavo, posebno je pa tudi za šolske knjižnice primerna.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: **Ivan Semen.**

Javna zahvala.

Dne 2. aprila t. l. zadel je našo vas britki udarec, pogorelo je namreč 14 hiš z gospodarskimi poslopji in deloma tudi premakljivim blagom vred. Med poškodovanimi bili smo tudi mi niže podpisani in nepopisljiva bila bi naša nesreča, oziroma škoda vsled požara, ako ne bi bili imeli svojih poslopj zavarovanih. V tem britkem položaji je znatno olajšala naše stanje **prva občna zavarovalna banka „SLOVENIJA“** v Ljubljani, katera nam je pravično, vestno, točno in in brzo po zavarovalnih pogojih, popolnem v našo zadovoljnost dotično škodo, znašajočo 2.380 gold., izplačala.

Podpisani si štejemo zato v dolžnost, da slavni prvi občni zavarovalni banki „SLOVENIJI“ tu za tako blago postopanje svojo prisrčno in iskreno zahvalo izrekamo! — Pri tej priliki veže nas pa tudi še dolžnost, da omenjeno zavarovalno banko „SLOVENIJO“ čestitemu občinstvu, zlasti slovenskim gospodarjem najgorejše priporočamo, kajti ona zahteva prav primerne (zmerno niske) letne premije, a tudi zato, ker je pri cenitvi, oziroma likvidaciji vseskozi poštena in pravična.

Slednjč jo pa priporočamo posebno še iz tega ozira, da naj namreč slovensko občinstvo vso pozornost tudi iz narodnega stališča na-njo obrača, kajti banka „SLOVENIJA“ storila je prvi korak na narodno-gospodarstvenem polji v vsakem oziru med nami še vedno prezirajočimi Slovenci. — Slovenskega občinstva dolžnost je tedaj, da jo po vsej moči svoje podpira in zato naj bi se odtegnili letni doneski, katere so dosedaj od

naših žuljev prejela tuja — Slovincem po večem (prav mala je izjema) protivna društva — in pri banki „SLOVENIJI“ na primerne obresti nakladali, kar se doseže s tem, ako se vsaki pravi domoljub pri njej zavaruje.

Koncema še enkrat izrekaje temu prvemu narodnemu slovenskemu zavodu svojo srčno zahvalo o tako pravičnem in točnem izplačevanju dotičnih škod, ter ga vsem rodoljubnim in pravim poštenjakom slovenskim priporočevaje želimo mu iz vsega srca vsestranski vrli napredek in to na korist ubogega in še vedno zatiranega naroda slovenskega!
Knežak na Notranjskem, 15. aprila 1873.

Hrabroslav Legat,

(121—1) zastopnik.
Janez Novak,
Miha Novak,
Jaka Šajn,
Andrej Zadel,
Andrej Brumen,
Miha Šajn,
Anton Tomšič,
Janez Fatur, priča.
France Logar, priča in župan.

Odvetniški sestavitelj (Conciplent)

slovenščine v govoru in pisavi vést, dobi z mezdo 700 do 1000 gold. na leto odmah službo pri
Dr. Petovaru,
odvetniku v Ormuži
(120—3) **Friedau** Untersteiermark.

Izgubi

vsak svoj denar, kdor v tukajšnjih dunajskih prodajalnicah igrač ure kupuje, katere vsled svojih lažljivih oznak, kot: Prvi dunajski urarski-bazar, Praterstrasse šte. 16, lažljiva fabrika ur, Opernring šte. 7 i. t. d. krivo in zavrženo blago jako slabe vrednosti za pravo angleško prodajajo. Torej se čutim primoran, na to premedeno sleparstvo čestito p. n. občinstvo opozoriti, da se blagovni naravnost obračati na slovečo

tovarnica ur, (lastno izdelstvo) od Josef Hawelka

na **DUNAJI, Leopoldstadt, Taborstrasse Nr. 10, „zum Pfau“**, katere svoje dobro regulirane od c. kr. urada za punčiranje poskušene ure po slededih neverjetnih

pa vendar resničnih cenah prodaja.

- Samo** 1 gl. 50 kr. ali 2 gl. prav pariška ura iz bronca z enoletnim poročilom. — 8 gl. 50 kr. prav angleška cilindrična ura s prav talmi-zlatno verižico in petletnim izkazom poročila.
- Samo** 9 gl. prav angleška cilindrična ura s kristalnim steklom, sekundnikom, s fino verižico iz pravega talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred. 12 gl. srebrna cilindrična ura s pravozlatim skakalcem, močnim kristalnim steklom, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim pismom vred.
- Samo** 15 ali 20 gl. prav angleška, srebrna siderna ura, s savoneto, dvojnimi plaščem, najfinišje gravirana, z verižico iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.
- Samo** 13 gl. prav angleški srebrni in v ognji pozlačen kronometer, ne ponarejen, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom. 14 gl. ravno ista znamenito finiša s orientalnimi kazipotem.
- Samo** 14 ali 17 gl. prav angleški Prince of Wales remontoar v najmočnejšem obsegu, z kristalnim steklom, s kolešjem iz nikeljna iz pravega talmi-zlata; te ure imajo mimo drugih to prednost, da se brez ključa navijajo; k tem uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred zastoni.
- Samo** 12 gl. prav angleška ura iz dobrega talmi-zlata, cilindrične nove fasone, z dvojnimi kristalnim steklom, kde se tudi zaprti kolešji vidi, z verižico iz talmi-zlata, z medaljonom in garantilnim pismom vred.
- Samo** 13 gl. ura v talmi-zlatu, z dvojnimi plaščem, savoneto, skakaicem, kristalnim steklom in kolešjem iz nikla, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom, usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.
- Samo** 14 ali 15 gold. posebnost najfinišjih prav angleških cilindričnih ur s plošnjatim kristalnim steklom, sekundnikom, po želji, s belim ali barvanim kazalom. Zaradi gotove konstrukcije se garantira, da ura v enem mesecu ne sme za 2 minuti naprej iti niti zastati, s fino verižico in medaljonom vred.
- Samo** 14 ali 17 gl. prav fina ura za gospo, prav srebrna in prav pozlačena z verižico krog vrata iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.
- Samo** 18 gl. prav angleški, najfinišje v ognji pozlačen kronometer s dvojnimi plaščem najfinišje emailiran, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.
- Samo** 18 ali 20 gl. najfinišja srebrna prav angleška siderna ura, s 15 rubini, z najfinišje verižico iz talmi-zlata, medaljonom, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.
- Samo** 20 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred. 23, 25, 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, meda-

ljonom in garantilnim pismom. Potem 45 do 65 gl. z briljantnimi kamenčki.

Samo 6 gold. krasna pariška ura iz bronca, z bilom pod steklom, kinč za vsako sobo. 1 gl. 60 1 gl. 80 ali 2 gl. najfinišje ure iz Černolesa, porcelana, emailirane, ščitne in za na steno, za kojih tek je 3 cele leta poročstvo. Vse moje ure so prve bice in se ne smejo s ponarejenimi zamenjati.

Verižice iz talmizlata kratke 1 gl., 1.20, 1.50, 1.80, 2, 3, 4, 5, 6, 7, krog vrata dolge 1.50, 2, 2.40, 3, 4, 5, 6, 8.

Srebrne verižice gl. 3, 3.50, 4, 5, 6 do 12. Pariški budivci z uro 8 gl. Pariški popotni budivci z uro, ki pri izbudnji luč prižgejo, 9 in 12 gl.

Patentno-varni budivci s strelno pripravo, ki ob enem tudi luč prižgejo, 14 in 16 gl. Pariški budivci, v elegantnem zaporu iz bronca, najfinišje izdelani, 12, 14 in 16 gl.

Krasne pariške ure iz bronca s bilom pod steklom s in 8 gl. najfinišje izgotovljene 10 gl., kinč za vsako sobo.

Salonske ure s okvirom prav dobro pozlačenimi okviri, bijo ure in polure, za elegantne salone, tudi za obdavanje zelo pripravne, z najlepšim lišpom, po čudovito nizki ceni od 8, 10, do 14 gl. te najfinišje.

Krasne muzikalije, melodijoni s nebeskimi glasovi in mandolinji itd. Tremolo igrajo te najnoveše kompozicije od Strauss-a, Offenbach-a, Rossini-ja, Meyerbeer-ja in dr. 1 kos muzikalije s 2 napevi 7 in 16 gl. s 4 napevi 7 gl. 80 kr., s 6 napevi 18 gl.

Na predpošiljatev zneska ali poštno povzete se vsako naščilo v 24 urah natančno izvrši. Neregulirane ure so za 2 gl. ceneje.

Zapisniki cen zastoni.

Urarji in prodajalci ur nahajajo veliko zalogo od 4000 do 5000 ur po čudovito nizkih cenah.

Le skoz večletno bivanje na Angleskem in v Švic, potem skoz veliko prodajo, sem vsatnu, ure po nizkih cenah prodajati. — Za ure, kupljene pri meni, garantiram 5 let. V slučaju, ko bi se v teh 5 letih peró zlomilo ali se kaj drugega pripetilo, se zavežem, to zastoni popraviti.

Podružnice: Leopoldstadt, grosse Pfarrgasse Nr. 6.

Florisdorf, Hauptstrasse Nr. 53.
(55—10)

Svarilo.

Sleparstvo z urami je v zadnjem času takšni vrhunec dogle, da si prodajalci igrač kot urari in fabrikanti ur naslov dajejo, in da bi p. n. občinstvo vsakako prevrtili, svoje naslove vedno spreminjajo, kot: pred „Erster Wiener Uhren-Bazar“, zdaj „Uhrenfabrik, Praterstrasse Nr. 16“, pred „Erste Wiener Uhren-Etablissement“, zdaj „Uhrmacher, verliergerte Kärntnerstrasse Nr. 61, Palais Todesco“, potem „Uhrenfabrik, Opernring 7“ in da bi se sleparstvo na najvišji vrhunec doznalo, pustijo na silno nesramen način svarila, katere bi ravno njihovo kupčijo zadevati imele, na prodajalnice igrač in njihovih prejšnjih naslovov, razglušati. Čestitim p. n. stanovcem v pokrajini, kateri se o resnici skoz osobno obiskovanje ne morejo prepričati, nij treba drugo, nego da se z listino na katera ga svojih znancev obrnejo, da se bode potem pokazalo, da je to od mene tukaj navedeno čista resnica, ker se tam, mesto ur, ustrojev in urarjev — čevi za pipe, gobe, paliče, lile, tobašnice in takšne reči nahajajo. Posebno ozira vredna je naj več sleparstvo goječa prodajalnica igrač „am Opernring Nr. 7“, katera vse zavrženo blago od fabrik po brezenji nakupuje, te in vse nališpane ure kot nove prav angleško prodaja.

Vsi ti ljudje niso ne urarji niti strokovnjaki in nemajo o kakošnosti ur nikakšnega pojma, ter vsled tega najmanjšega poročstva dati ne morejo in napovedano poročstvo je samo sleparstvo.

Opominjan od mnogih mojih kusevalcev, kateri so tak nesrečni bili, da so se na ta način osleparili dali, svarim vsakternika pred nakupovanjem takšnega neslužljivega zavrženega blaga v zgorej omenjenih prodajalnicah.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.